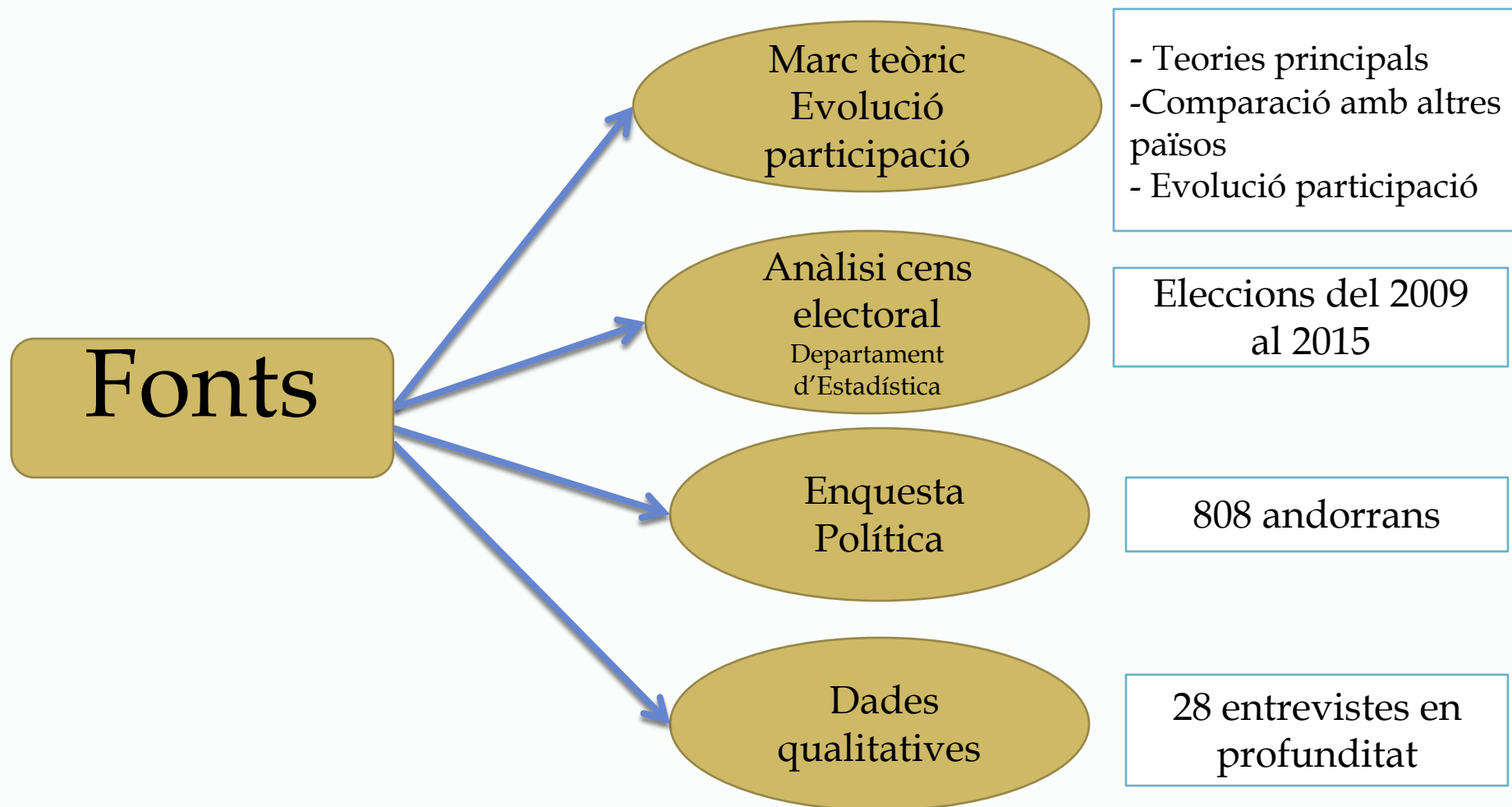

L'abstenció a Andorra

Objectius de l'estudi

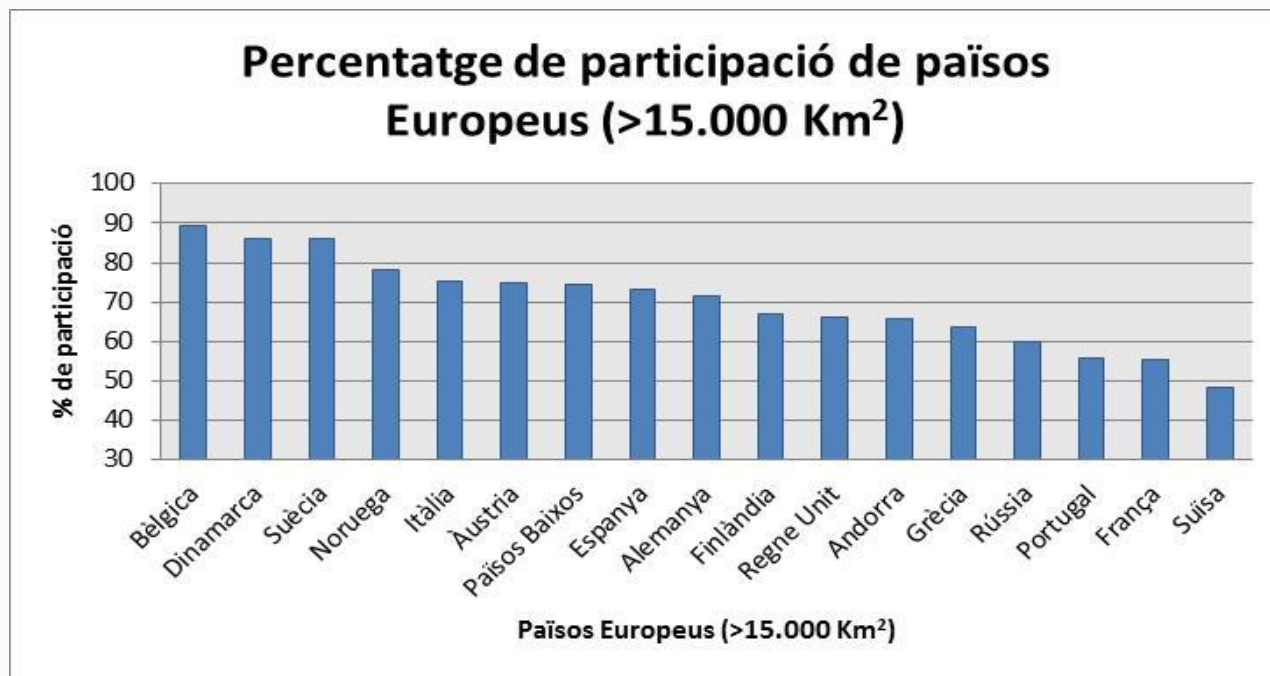
- Analitzar quines són les característiques de l'abstenció a Andorra
- Quins són els factors que han propiciat el seu augment

Metodologia

Comparació amb altres països

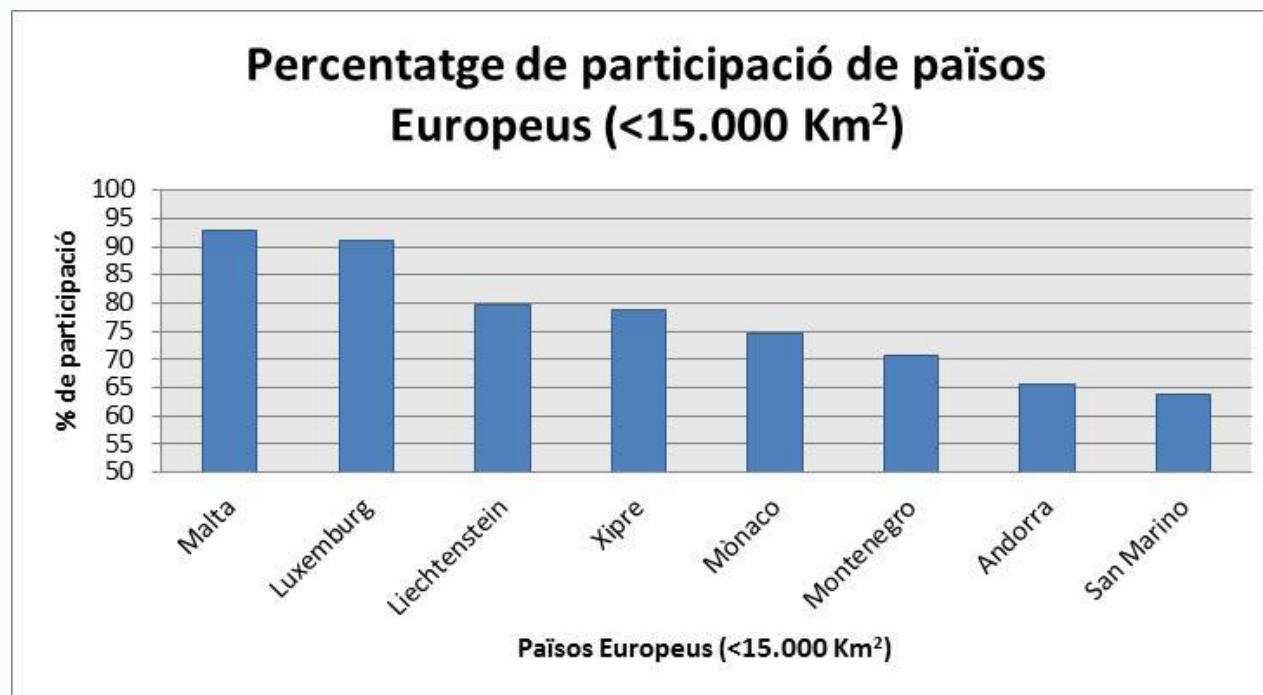
Comparativa amb altres països europeus (darreres eleccions parlamentàries)

A Bèlgica el vot és obligatori. El fet de no votar pot comportar multes de caràcter econòmic (es pot donar una raó legítima que justifiqui l'abstenció per evitar-les), ser privat de certs drets o trobar impediments alhora d'accedir a una feina en el sector públic. A Grècia també es obligatori teòricament però des de l'any 2000 no s'aplica cap tipus de sanció

Comparació amb altres països

Comparativa amb els petits estats (darreres eleccions parlamentàries)

Tots els estats Europeus amb menys de 15.000 Km² excepte el Vaticà i Kosovo.

A Luxemburg, Malta i Xipre el vot es obligatori. És obligatori aportar una raó legítima que justifiqui el fet de no haver anat a votar per evitar més sancions, si les hagués. A Xipre la multa és de 200 lliures xipriotes (342,23€). A partir de l'any 2013 a Malta es va aprovar que el vot deixa de ser obligatori.

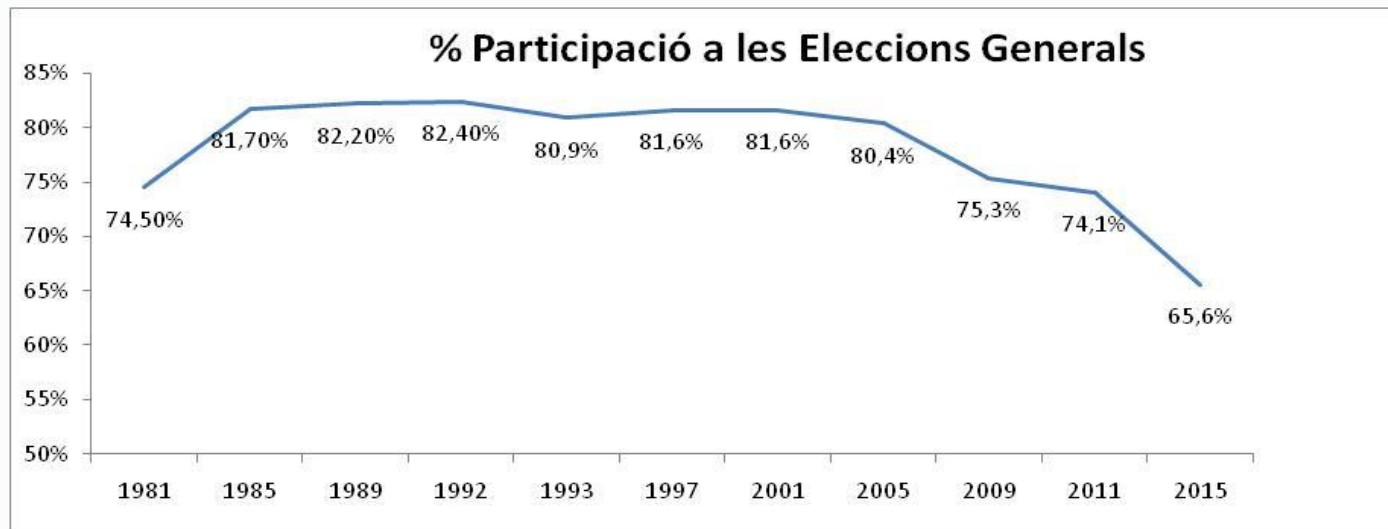
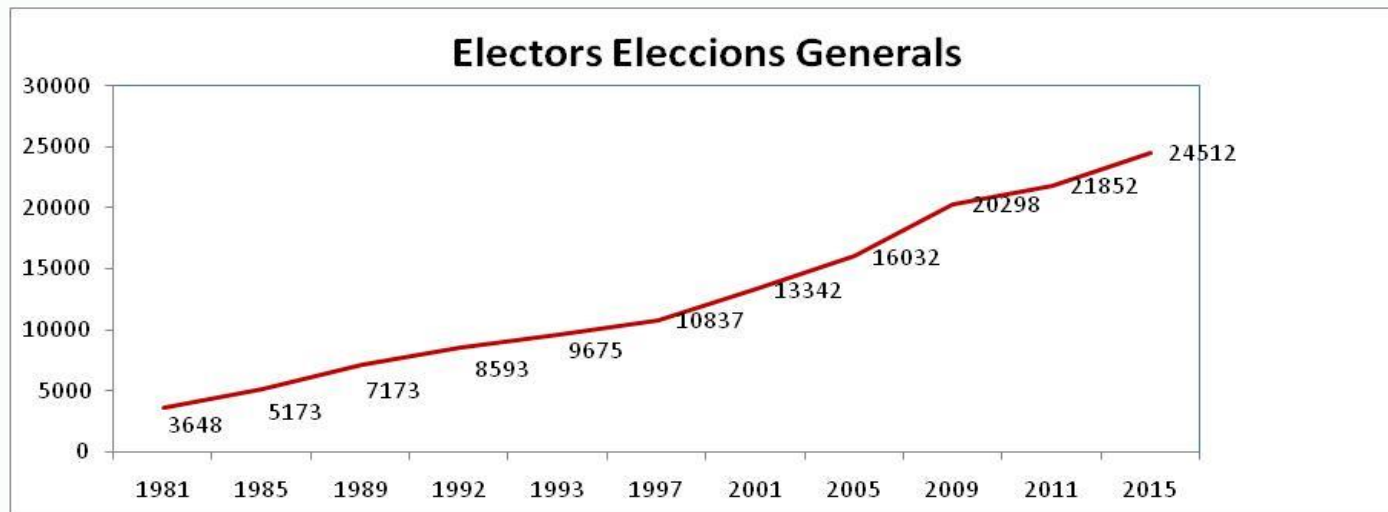
Comparació amb altres països

En relació a altres països de l'entorn

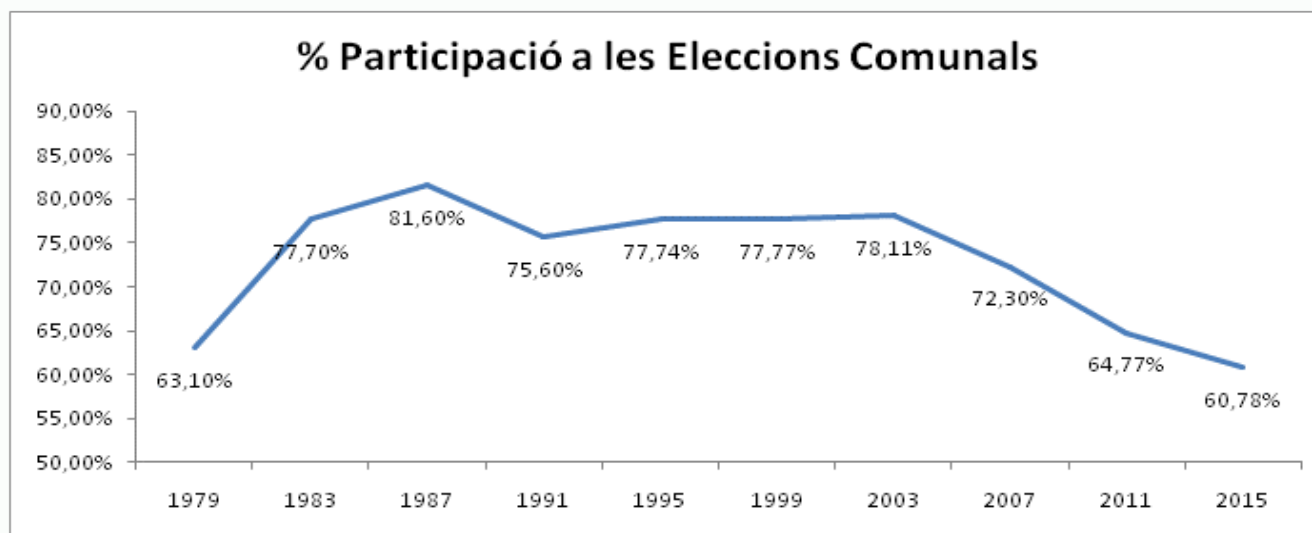
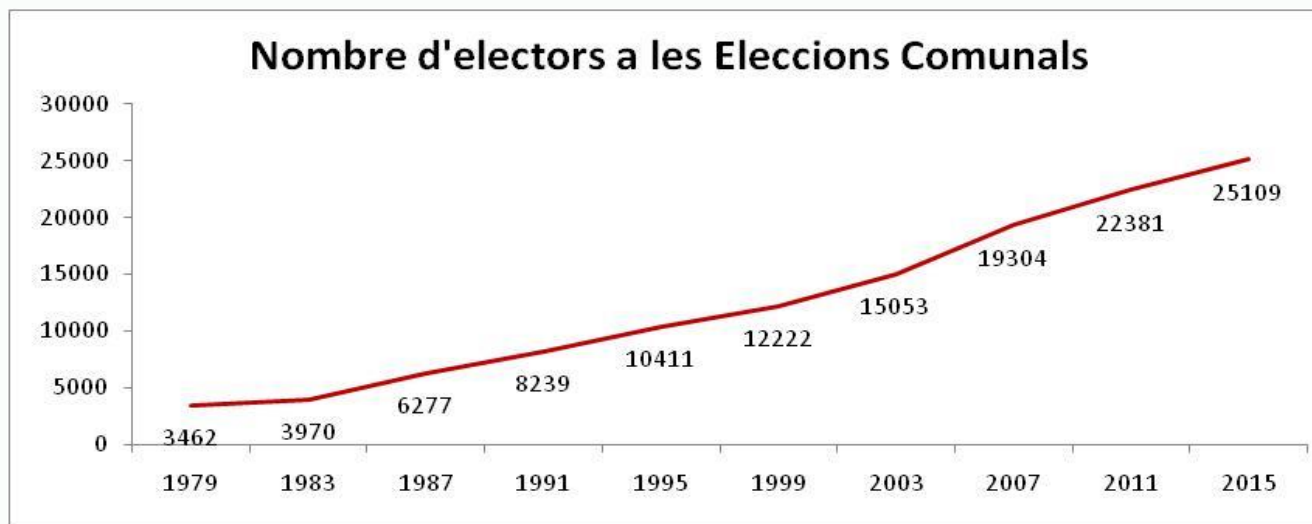

A les darreres eleccions, Andorra
té una participació no gaire
elevada, però tampoc de les més
baixes

Evolució de la participació

Evolució de la participació

Evolució de la participació

Comparativa amb altres països i evolució de la participació des dels anys 80

Més que el percentatge d'abstencionistes, el que més s'ha de destacar és el seu augment en poc temps

Evolució de la participació

Evolució de l'abstenció en relació a
l'augment del número de electors

Fins a l'any 2007 no ha
existit aquesta relació

L'abstenció i la crisi econòmica

Impacte de la crisi econòmica?

De la teoria i d'altres exemples europeus hi ha diferents explicacions

Els entrevistats no afirmen en un primer moment una relació clara.

Però en tot cas:

- La crisi econòmica pot portar a no considerar la política com una prioritat
- Pot portar més desencís o una visió més crítica
- Pot portar canvis estructurals que poden condicionar la participació

Anàlisi del cens

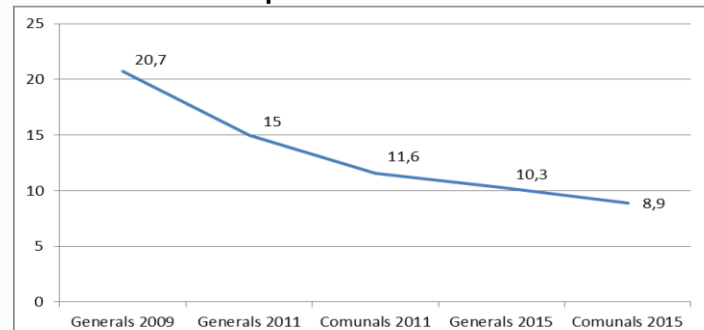
Anàlisi de les persones que al cens electoral consten com residents fora d'Andorra

Han passat de 615 al 2009 a 1.163 al 2015 (dels 25.109 electors)

A les darreres eleccions només van votar un 9%

Representen més del 4% de l'abstenció

Gràfic 26: Evolució del percentatge de participació dels votants que en el cens electoral consten com a no residents al país

Font: Recull estadístic sobre el cens electoral del Principat d'Andorra (2009-2015). Any 2016. Departament d'Estadística. Govern d'Andorra.

Taula 11: Evolució del percentatge de la participació amb relació a si en el cens electoral consten com a residents al país o no

	Generals 2009	Generals 2011	Comunals 2011	Generals 2015	Comunals 2015
Viu a Andorra	96,5	96,54	95,33	94,99	94,95
No viu a Andorra, no vota	2,4	2,57	3,64	4,09	4,22
Desconeguda, no vota	0,26	0,24	0,38	0,25	0,28
No viu a Andorra, però vota	0,63	0,45	0,48	0,47	0,41
Desconeguda, vota	0,21	0,19	0,17	0,19	0,14
Total	100	100	100	100	100

Font: Recull estadístic sobre el cens electoral del Principat d'Andorra (2009-2015). Any 2016. Departament d'Estadística. Govern d'Andorra.

Ser resident o no al país condiciona molt la participació (potenciar el vot per correu)

Anàlisi del cens

Altres consideracions

Pot haver més persones que han marxat del país (de manera més o menys temporal) i consten com a residents al país

En aquests anys, la crisi econòmica, la globalització...ha derivat segurament en una major proporció d'andorrans que estan fora del país

Pot haver al cens persones que no s'han donat de baixa degudament

Tipologia d'abstencionistes

Tipologia dels abstencionistes

Abstencionista tècnic

Les raons explícites són causades per l'absència al país el dia dels comicis, per malaltia o altres raons de força major (hospitalització, distància geogràfica...)

Abstencionista passiu

Persones que no tenen cap interès en la política, no s'informen o tenen manca de coneixement

Abstencionista actiu

Tenen interès per la política però manifesten descontent, actitud crítica, desencant.... envers a la mateixa

Perfil d'abstencionista

	Freqüències	Percentatges
Total	146	100
Tècnic	65	44,1
Actiu	41	27,7
Passiu	40	27,3
No contesta	1	0,9

Tipologia d'abstencionistes

Abstencionista tècnic

S'han d'afegir les persones que viuen fora del país

Per impossibilitat de poder anar a votar

Malaltia, indisposició, feina...

Per estar fora del país

De manera temporal o habitual, per estar de viatge

-Al treball qualitatiu es demostra que molts, a part de raons tècniques, argumenten altres raons per no votar: desinterès, descontentament...

(molts podien votar a la Batllia...)

-També es desprén el poc coneixement de la possibilitat del vot per correu

Tipologia d'abstencionistes

Abstencionista passiu

Acomodatici

No es preocupa perquè considera que ja estan ben les coses com estan/o la política pensa que no l'afecta a la seva vida

Desinformat

No l'interessa la política i/o no vota perquè a més, pensa que no té suficient informació.
Alguns, "abstenció responsable"

Clientelista

No es preocupa perquè no té repercussió a la seva quotidianitat, però pot participar si obté alguna classe de recompensa particular"

Esporàdic

No segueix la política però vota alguna vegada en funció de l'interès de l'elecció, relacions, grau de competitivitat

Alguns tenen desinterès per la política d'Andorra però si segueixen la política internacional, en especial l'espanyola...(en alguns casos aquest seguiment serveix per deslegitimar la política, casos de "corrupció" ...)

Tipologia d'abstencionistes

Abstencionista actiu

Crític

Crític amb el funcionament de la política andorrana, el sistema electoral...

Antisistema

Pensen que és necessari un canvi radical a les institucions i/o la manera de fer política

**El que argumenta que
falten opcions
polítiques**

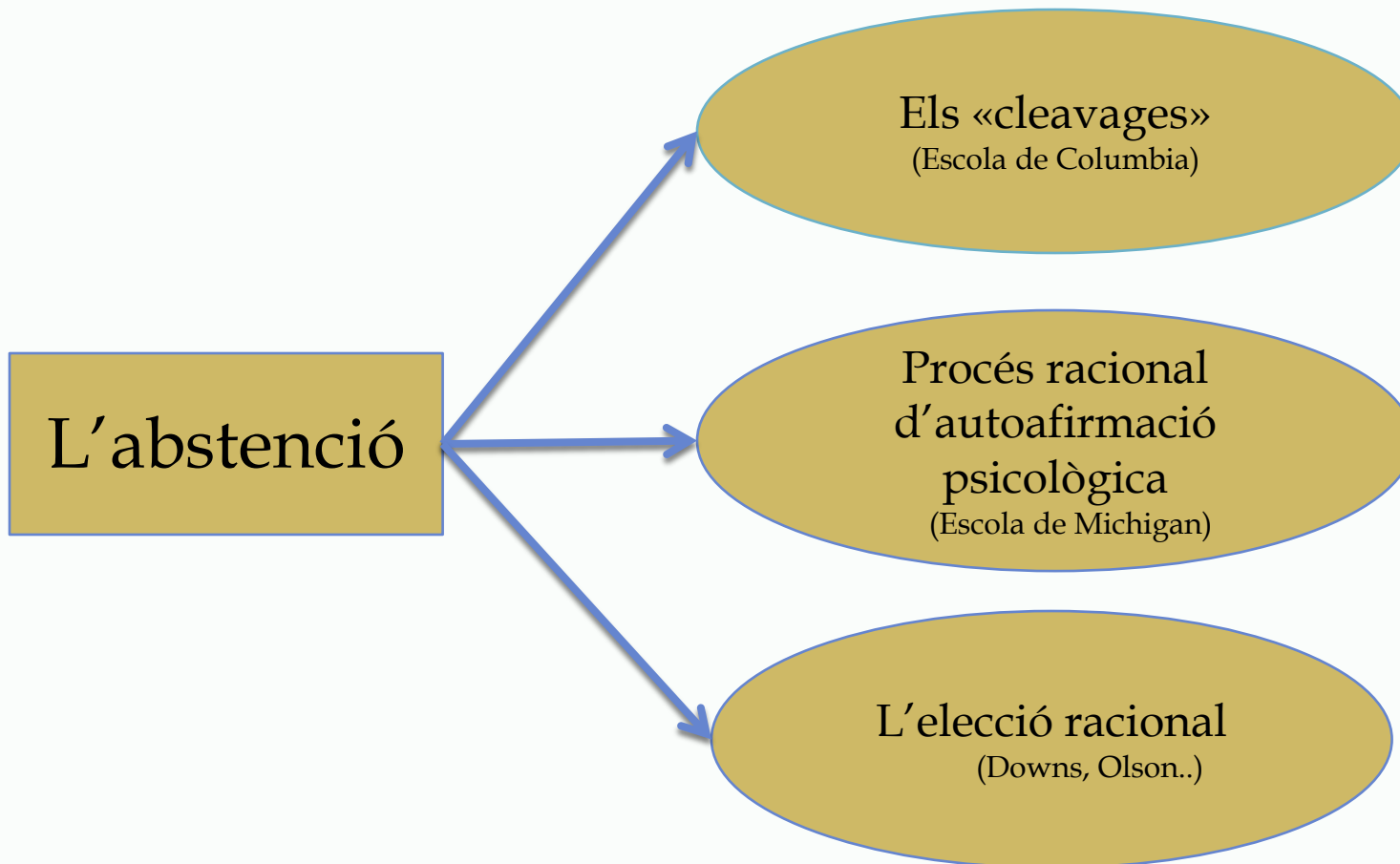
Malgrat les diferents opcions polítiques del país, pensen que no representen les seves idees, o que tots "son iguals"

Desencantat

Ha participat alguna vegada però se sent desenganyat per l'opció (i/o candidats que ha votat o pel tot el sistema polític en general). Factors que condicionen:

- Canvis del sistema de partits
- Canvis de partits per part de polítics
- I de manera latent els efectes de la crisi

Marc teòric

Factors estructurals de l'abstenció

Segons l'escola de Columbia

Gènere

Participació lleugerament més elevada de les dones

Taula 5: Població electoral per sexe

	Eleccions Generals									Eleccions Comunals								
	26/04/2009			03/04/2011			01/03/2015			04/12/2011			13/12/2015					
	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total
Home	7.665	2.638	10.303	8.156	2.924	11.080	8.076	4.418	12.494	7.246	4.093	11.339	7.664	5.143	12.807			
Dona	7.621	2.374	9.995	8.045	2.727	10.772	8.008	4.010	12.018	7.251	3.791	11.042	7.591	4.711	12.302			
Total	15.286	5.012	20.298	16.201	5.651	21.852	16.084	8.428	24.512	14.497	7.884	22.381	15.255	9.854	25.109			

% fila	Eleccions Generals									Eleccions Comunals								
	26/04/2009			03/04/2011			01/03/2015			04/12/2011			13/12/2015					
	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total	Vot	No vot	Total
Home	74,4%	25,6%	100%	73,6%	26,4%	100%	64,6%	35,4%	100%	63,9%	36,1%	100%	59,8%	40,2%	100%			
Dona	76,2%	23,8%	100%	74,7%	25,3%	100%	66,6%	33,4%	100%	65,7%	34,3%	100%	61,7%	38,3%	100%			
Total	75,3%	24,7%	100%	74,1%	25,9%	100%	65,6%	34,4%	100%	64,8%	35,2%	100%	60,8%	39,2%	100%			

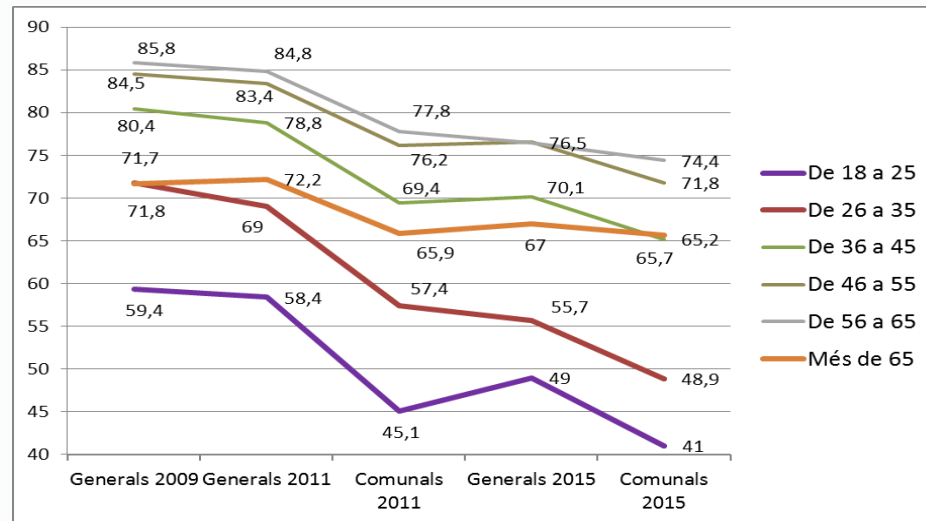
Font: Recull estadístic sobre el cens electoral del Principat d'Andorra (2009-2015). Any 2016. Departament d'Estadística. Govern d'Andorra.

Factors estructurals de l'abstenció

Edat

Més joves són els que participen menys

Gràfic 24: Evolució del percentatge de participació per edat (2009-2015)

Font: Recull estadístic sobre el cens electoral del Principat d'Andorra (2009-2015). Any 2016. Departament d'Estadística. Govern d'Andorra. Elaboració pròpia.

Però el grup que té un descens més gran en aquests anys és el col·lectiu de 26 a 35 anys

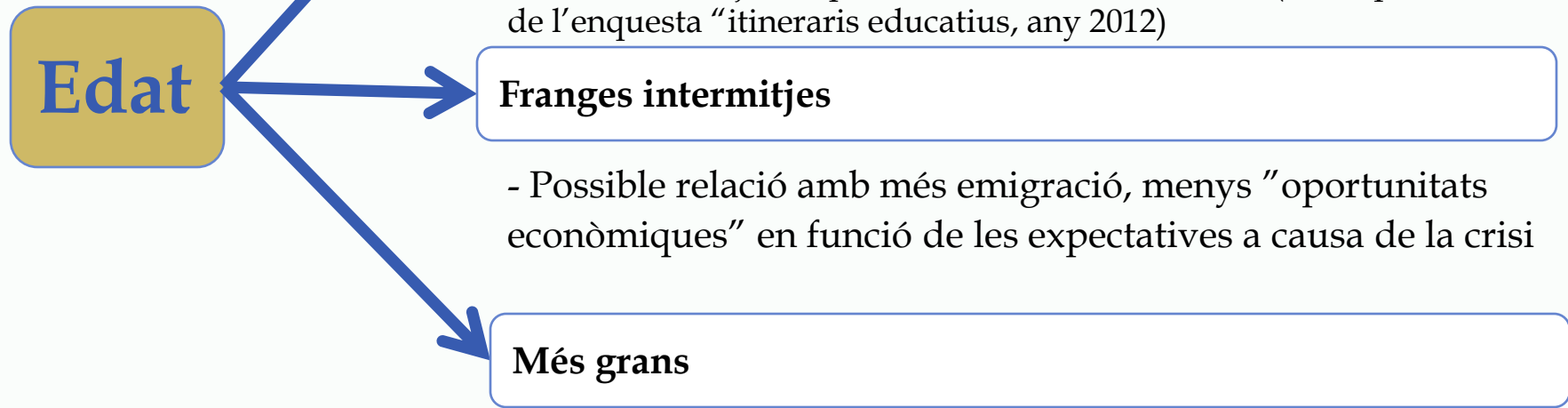
Taula 7: Comparació de la disminució de la participació en les eleccions del 2009 al 2015 en percentatges per grups d'edat

	G2009-G2015	C2011-C2015	G2009-C2015
De 18 a 25	10,4	4,1	18,4
De 26 a 35	16,1	8,5	22,9
De 36 a 45	10,3	4,2	15,2
De 46 a 55	7,9	4,4	12,7
De 56 a 65	9,3	3,4	11,4
Més de 65	4,7	0,2	6

Font: Recull estadístic sobre el cens electoral del Principat d'Andorra (2009-2015). Any 2016. Departament d'Estadística. Govern d'Andorra. Elaboració pròpia.

Factors estructurals de l'abstenció

Edat

Més joves

- Factor estructural que condiciona: 608 estudiants universitaris fora del país dels 4.128 andorrans de la franja de 18 a 25 anys
- Més volum de joves que resideixen fora d'Andorra (Exemple: dades de l'enquesta "itineraris educatius, any 2012)

Franges intermitjtes

- Possible relació amb més emigració, menys "oportunitats econòmiques" en funció de les expectatives a causa de la crisi

Més grans

% Participació per edat dels majors de 55 anys

	Generals 2015	Comunals 2015
De 55 a 64 anys	76,8	74,3
De 65 a 75 anys	76,6	75,4
De 76 a 85 anys	65,2	62,5
Més gran de 85 anys	34,4	35,6

Font: Recull estadístic sobre el cens electoral del Principat d'Andorra (2009-2015).

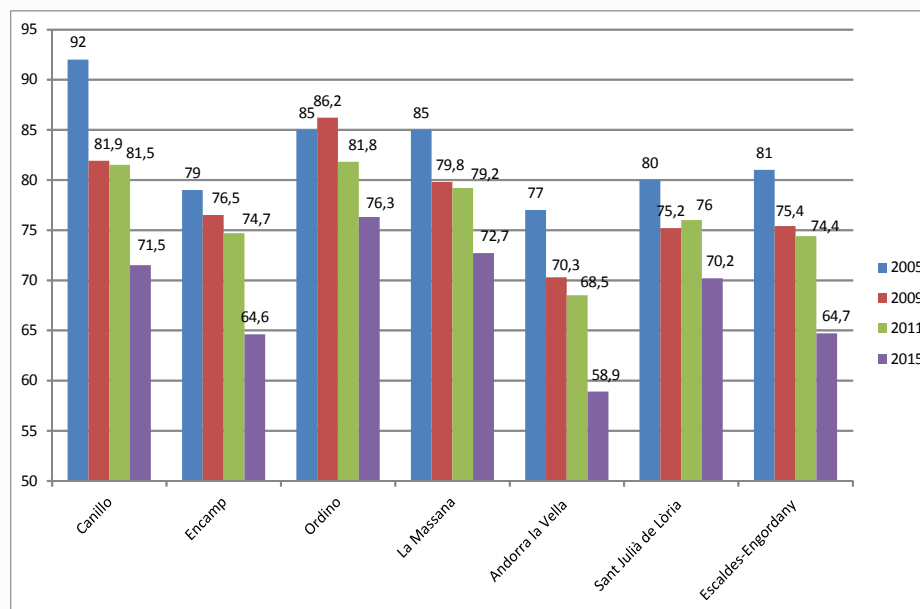
Any 2016. Departament d'Estadística. Govern d'Andorra.

- Problemes de mobilitat, "segones residències" i problemes en el cens....

Factors estructurals de l'abstenció

En general, les parròquies amb més electors, tenen més proporció d'abstencionistes

Gràfic 23: Evolució de la participació en percentatges a les eleccions generals des del 2005

Font: www.eleccio.ad. Elaboració pròpia.

Taula 4: Comparació de la participació en percentatge en les eleccions generals del 2005 i del 2015.

	2005	2015	Disminució 2015-2005
Canillo	92	71,5	20,5
Encamp	79	64,6	14,4
Ordino	85	76,3	8,7
La Massana	85	72,7	12,3
Andorra la Vella	77	58,9	18,1
Sant Julià de Lòria	80	70,2	9,8
Escaldes-Engordany	81	64,7	16,3

Font: www.eleccio.ad. Elaboració pròpia.

Parròquia

Factors estructurals de l'abstenció

Parròquia

```
graph LR; A[Parròquia] --> B[Les parròquies amb més electors, tenen més proporció d'abstencionistes]; A --> C[No està vinculada directament amb el número de partits que es presenten (amb l'excepció de eleccions amb una sola llista parroquial)]; A --> D[A les eleccions que els electors perceben que hi ha més competitivitat, el votant sembla que tingui més consciència del valor del seu vot i hi ha més participació]; A --> E[No tothom s'absté a les mateixes eleccions (hi ha persones que s'abstenen més a les comunals, altres més a les generals....)];
```

Les parròquies amb més electors, tenen més proporció d'abstencionistes

- Alguns electors pensen que un vot a parròquies menys poblades té més importància
- Relació més estreta amb els candidats

No està vinculada directament amb el número de partits que es presenten (amb l'excepció de eleccions amb una sola llista parroquial)

A les eleccions que els electors perceben que hi ha més competitivitat, el votant sembla que tingui més consciència del valor del seu vot i hi ha més participació

No tothom s'absté a les mateixes eleccions (hi ha persones que s'abstenen més a les comunals, altres més a les generals....)

Factors estructurals de l'abstenció

Ha augmentat molt poc en aquests anys la proporció d'Andorrrans que han nascut al país.

Taula 9: Percentatge d'electors que han nascut a Andorra i que no hi han nascut

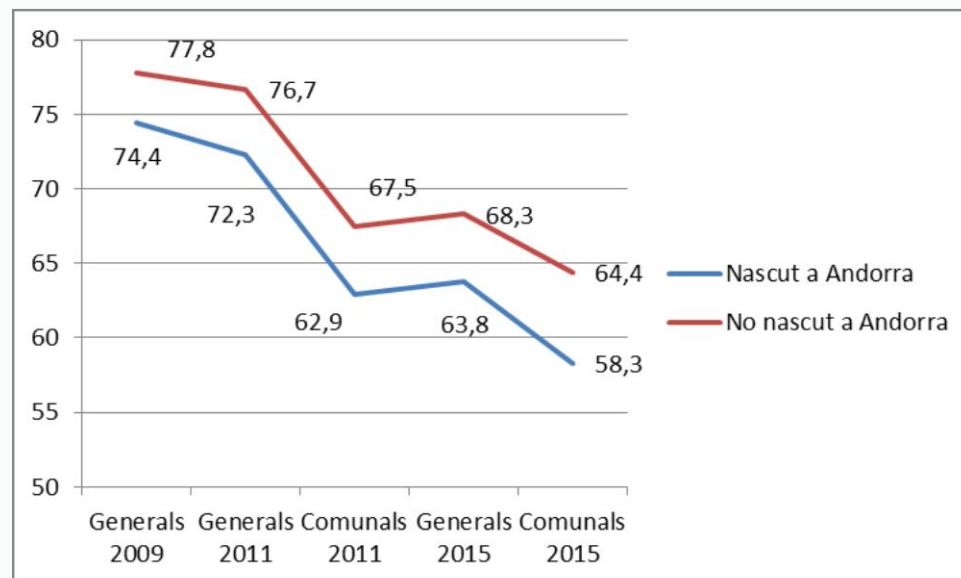
	Generals 2009	Generals 2011	Comunals 2011	Generals 2015	Comunals 2015
Nascut a Andorra	58,78	58,75	58,77	59,49	59,83
No nascut a Andorra	41,22	41,25	41,23	40,51	40,17
Total	100	100	100	100	100

Font: Recull estadístic sobre el cens electoral del Principat d'Andorra (2009-2015). Any 2016. Departament d'Estadística. Govern d'Andorra.

Lloc de naixement

Els electors que no han nascut a Andorra voten més, encara que també ha disminuït la seva participació

Gràfic 25: Evolució de la participació des de les eleccions del 2009 per lloc de naixement

Font: Recull estadístic sobre el cens electoral del Principat d'Andorra (2009-2015). Any 2016. Departament d'Estadística. Govern d'Andorra.

Factors estructurals de l'abstenció

Hi ha una diferència d'un 12% entre els fills d'andorrans i el que no tenen pares andorrans a l'hora de votar

Ascendents andorrans

	Total	GENERALS 2015				
% Horitzontals		Sí	No	Encara no podia votar	No recorda/ No ho sap	NC
Total	808	79,3	13,4	7,1	0,0	0,2
NACIONALITAT DELS PARES						
Tots dos pares andorrans	171	87,2	8,1	4,0	0,0	0,8
Un dels pares andorrà	80	81,4	13,3	5,2	0,0	0,0
Tots dos pares no andorrans	268	75,1	18,1	6,8	0,0	0,0
No contesta	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	Total	COMUNALS 2015				
% Horitzontals		Sí	No	Encara no podia votar	No recorda/ No sap	NC
Total	808	77,7	14,8	7,0	0,3	0,2
NACIONALITAT DELS PARES						
Tots dos pares andorrans	171	84,7	9,1	5,0	0,3	0,8
Un dels pares andorrà	80	77,1	17,7	5,2	0,0	0,0
Tots dos pares no andorrans	268	72,2	20,4	7,1	0,3	0,0
No contesta	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0

La diferència és molt similar a la resta d'eleccions

Factors estructurals de l'abstenció

Segment ocupacional

Hi ha una diferència més gran depenent del sector ocupacional on treballa la persona que s'absté...

Taula 27: Tipus de votant creuat amb el sector d'ocupació

	Total	Percentatges		Percentatges
% Horitzontals		Ha votat sempre	No ha votat 1 o més cops	No ha votat mai
Total	754	78,4	13,6	7,9
Segment primari	388	83,3	12,9	3,8
Segment secundari	172	62,5	18,6	18,9
Població no activa	183	84,4	9,4	6,3
No contesta	11	54,8	35,9	9,3

Font: Enquesta política 2016. CRES

- Potser per sensació de privació relativa
- A analitzar si el fet de treballar a les jornades electorals pot influir no anar a votar

Factors estructurals de l'abstenció

Associacionisme

Com en altres societats, les persones que participen en alguna associació, s'abstenen menys

Taula 46: Perfil de votant creuat amb si participa o no en una organització o associació

	Total			
% Horitzontals		Ha votat sempre	No ha votat 1 o més cops	No ha votat mai
Total	754	78,4	13,6	7,9
Sí	185	89,0	8,1	2,9
No	566	75,1	15,3	9,6
No contesta	2	29,8	70,2	0,0

Font: Enquesta Política 2015. CRES

Actituds envers la política i abstenció

Segons l'Escola de Michigan

Lògicament, els que més s'interessen per la política, més voten

Interès en la política

Taula 32: Perfil de votant creuat amb l'interès per la política

	Total			
% Horitzontals		Ha votat sempre	No ha votat 1 o més cops	No ha votat mai
Total	754	78,4	13,6	7,9
Molt	78	92,7	7,3	0,0
Bastant	259	84,0	12,3	3,7
Poc	270	78,4	13,6	8,0
Gens	145	61,5	18,7	19,8
No contesta	2	29,8	70,2	0,0

Font: Enquesta Política 2015. CRES

Però, un 61% dels que no s'interessen afirmen haver votat sempre

- Per sentir-se totalment desvinculats, sobretot si estan fora
- Perquè no afecta la seva quotidianitat
- Ja van bé les coses com estan
- No se senten prou informats per votar (abstenció responsable)

Actituds envers la política i abstenció

Els que es situen a l'esquerra tenen tendència a abstenir-se més

Escales
ideològica

Taula 36: Perfil de votant creuat amb ideologia

	Total			
% Horitzontals		Ha votat sempre	No ha votat 1 o més cops	No ha votat mai
Total	754	78,4	13,6	7,9
Esquerra o extrema esquerra	148	75,5	14,7	9,9
Centreesquerra	91	82,3	15,4	2,3
Centre	165	81,7	14,8	3,6
Centredreta	63	87,5	8,4	4,0
Dreta o extrema dreta	56	91,5	3,3	5,2
Apolític	107	60,6	19,2	20,2
Ns/Nc	123	79,6	12,2	8,2

Font: Enquesta Política 2015. CRES

Els de dreta tenen una abstenció més "passiva", mentre que els d'esquerres més "activa"

Taula 37: Perfil d'abstencionista creuat amb ideologia

	Total	Perfil			
% Horitzontals		Tècnic	Actiu	Passiu	No contesta
Total	146	44,1	27,7	27,3	0,9
Esquerra o extrema esquerra	32	37,4	36,5	26,1	0,0
Centreesquerra	14	61,2	19,8	19,0	0,0
Centre	26	53,7	25,2	16,1	5,0
Centredreta	7	65,9	0,0	34,1	0,0
Dreta o extrema dreta	5	39,1	12,2	48,7	0,0
Apolític	39	31,2	35,9	32,9	0,0
Ns/Nc	24	49,1	21,0	30,0	0,0

Font: Enquesta Política 2015. CRES

Actituds envers la política i abstenció

Els que valoren més als polítics, menys s'abstenen

Taula 34: Perfil de votant creuat amb el grau de confiança en els polítics andorrans

	Total			
Freqüències		Ha votat sempre	No ha votat 1 o més cops	No ha votat mai
Total	754	591	103	60
Mitjana	4,978	5,0	4,5	4,8
Desviació	2,219	2,1	2,5	2,5

Font: Enquesta Política 2015. CRES

Opinió envers als
polítics

Menys valoració els abstencionistes "actius"

Taula 35: Perfil d'abstencionista creuat amb el grau de confiança en els polítics andorrans

	Total	Perfil			
Freqüències		Tècnic	Actiu	Passiu	No contesta
Total	146	65	41	40	1
Mitjana	4,524	5,3	3,3	4,5	1
Desviació típica	2,615	2,	2,9	2,6	0

Font: elaboració pròpia.

Actituds envers la política i abstenció

Opinió dels abstencionistes envers als polítics (qualitatiu)

Part dels entrevistats tenen una imatge positiva (valoren bé als líders polítics i defensen la feina que fan)

Hi ha d'altres més crítics: Demanen la renovació de la classe política, l'absència de transparència, la desconfiança envers als polítics... "tots són iguals..."

-Molts opinen que hi ha molts canvis en el sistema de partits i polítics que passen d'un partit a un altre, que a vegades fa "difícil" el seguiment de la política (alguns opinen que aquesta situació els desanima i prefereixen deixar de votar)

Reconeixen que en general l'abstencionisme no és bo pel sistema democràtic

Alguns diuen que l'abstenció és un acte de descontentament envers al sistema més important que el vot nul o en blanc

Sentit instrumental del vot

Segons l'elecció racional

“L'individu anirà a votar si anar a votar li dona més beneficis que inconvenients”

Teoria de l'elecció racional

Taula 54: Perfil de votant creuat amb la importància que donen els individus al fet d'anar a votar

	Total			
% Horitzontals		Ha votat sempre	No ha votat 1 o més cops	No ha votat mai
Total	754	78,4	13,6	7,9
Molt	465	87,1	9,8	3,3
Bastant	202	73,6	16,2	10,2
Poc	47	55,3	22,6	22,0
Gens	29	26,0	31,4	42,6
No contesta	10	38,8	48,5	12,7

Font: Enquesta Política 2015. CRES

Sentit instrumental del vot

Teoria de l'elecció racional

- Hi ha menys abstenció si es percep en votacions més renyides (quan hi ha més competitivitat)
- Si el vot personal es veu com determinant (parròquies amb menys població...)
- Si es considera que les opcions polítiques estan ben diferenciades i hi ha alguna opció que li representi
- Si es considera que la teva opció té possibilitats reals de guanyar

S'ha detectat que una part de la població pensa que a Andorra el sistema de vot es instrumental (com una manera de guanyar algun tipus d'avantatge personal)

- Uns critiquen aquest sistema que pensen que està arrelat al país i per això s'abstenen
- Hi ha alguns que l'accepten però diuen que ja votaran quan "necessitin" alguna cosa
- Altres estan decebuts perquè el "sistema" no els ha recompensat amb el que "els havien promès" o pensaven que mereixien

Propostes

S'ha de depurar el cens electoral

Fomentar i facilitar el vot per correu

Fer un seguiment de l'evolució de la participació de cara al futur

Analitzar si tenen més dificultats i facilitar el vot de les persones que treballen en jornada electoral

Incentivar l'associacionisme

Millorar la relació dels partits polítics amb la ciutadania

Educació per concienciar de la participació en els sistemes democràtics, campanyes institucionals en favor del vot

Fer campanyes, accions... per canviar l'imaginari col·lectiu que té una part de la població envers al sistema polític (el clientelisme)

Com passa a la resta de països del voltant, els debats públics sobre les millores del sistema democràtic pot portar a noves eines que incentivin la participació